

AVIHA R GYERMEKE.

REGÉNY

A Magyar Bányászlap részére írta: Pálfi I.

Gulyás György várta a bájónál Máriát, meg a gyereket. Ez hazavette őt, ahol egyen megérkezett neki. A miniszter is meggyezett. Is. Isten, hogy a gyereket alig tudták magyarul beszélni, ami nagyon furcsa volt Máriának. De Gulyás megmagyaráta:

— Hát tudod Mári, ez úgy van, hogy csak azt amerikaiak. Ezek már itt jártak iskolába, angol papjakkal játszottak, hát hogy szerették Magyarországot, amikor alig tudtak magyarul beszélni. Az egyik é-t-ve volt, amikor kijöttünk, a másik kettő. A többi pedig itt született.

— De hát nézem, maga nem mesél nekik Magyarországról? Nem mondja nekik, hogy az milyen szép ország?

— Nem mondom én, hümm. Mert hát mit mondjak? Ha elmondom nekik az igazat, hát avval bizony nem igen fogom eladni azt, hogy szeressék Magyarországot. Hát mit mondjak én nekik? Hogy otthon nem volt mit enniük? Hogy otthon mediterrán kellett járniuk? Hogy otthon egy szobában lakunk mindannyian? Hát ezt mondjam el? Mit gondolok, mit szólnának, most, amikor van nagy szobák, nagy cipők, kaplák járunk, minden nap eszünk húst és nekem más dolgom sincs, csak a házat eltalálni. Aztán még pénzünk is van a takarékba? Hát mit mondjak én nekik, hogy szeressék Magyarországot.

Mári nem tudott mit felelni. Az ő szíve még úgy érezte, hogy skárményben oroszok is Magyarországra, skárményben mostoha is, meg csak a szülőháza, meg csak a legszebb ország, meg csak az, ami az szerezte legjobban. Bizony ő nem így nézett az ő Jánoskájára, Magyar gyerek lesz belőle, mint az apja... Az apja... Az igaz apja... Hiszen az nem is magyar... Nem

jó ezen gondolkodni, mert belezavarodik az ember fejébe...

Gulyás György hamarosan megmondta Máriának, hogy itt dolgom kell. Szeretlek is neki munkát egy gyárlan, ahol nagyon erősen kellett dolgozni és kevés pénzért, mert Mári nem igen értett ilyen munkához és angolt is tudott egy szót se. Aztán az élet széke került. Feltűnt az ellátásról Gulyásnak, kik bizony nem voltak rokonok akkor, mikor fel kellett szamítani mindent neki. Még a gyerek gondozását is megfigyelték. Azt akarták, hogy Mári ne tudjon keresni eleget, hogy írjon háza a jussáért, hozza ki a pénzt. De erről Mári hallani se akart, a kik vagyonkaja két Vicsók, meg az anyjának.

Nem a legjobb barátságban éltek és amikor Gulyás kezdte emlegetni, hogy milyen szép így ez a lakás és hogy mennyi dolga van az asztalonak a háttérrel, pedig a modor mindig Mári vétele el az egész családra. — akkor Mári világosan megmondta nekik, amit gondolt:

— Nézzén ide, néniasszony, úgy látom, hogy ez tényleg nagyon maguknak. Hát azt én nem akarom. Elmegek, majd találok valahol szállást. Ez majd csak megkell valahogyan. Közösöm az eddigi jószágok. Azok nélkül soha kerültem volna ide, mert nem engedtek volna ki. Nagyon köszönöm maguknak. És ha valamikor tehet magukról valahol, csak szólnának, mindig szívesen tettem akármit.

— Hát mi hümm, már teljesen szorultunk rád, csak te meg tudtál elni nekik, — mondta csöndben Gulyás György.

— Meg tudok én elni tisztességgel, ne féljenek. Hát ilyen megadja magukat.

Még adott a gyerekeknek egy pár centit ekkorra és aztán vállára vette a kis ba-

tyuját, karjára a kis Jánoskát és elment lakást keresni. Kapott is egy kis szobát, nem volt nagyon világos, nem volt nagyon kényelmes, de jó egy szegény asszonynak, aki egyedül akar megélni.

De most mit csináljon a kis Jánoskával, ha dolgom megy? Talált egy angol kis lányt a házban, aki vigyáz a gyerekre és Mári bédőgőre fűzött a kis lányt, csakugy jó legyen a kis Jánoskához. A gyerek nagyon jó volt, mintha fel tudta volna fogni az ő csöpp kis fejével, hogy neki nem szabad gondot okozni az anyjának, mert van egy leány.

A gyerekek jutott tej mindig bőven. Fehér kenyér is. Hogy sokszor Mári nem evett, csak egyszer naplósan? Hogy a régi viselés ruháját egyen kellett földön? Azt nem bánta, hiszen az ő élete már ugye cset, csak azért van, hogy a gyerekek ellássák.

De aztán letették a munkából. És amíg mások helyet találtak kapni, bizony el kellett bék. És nem tudott fizetni a lakását. A házasszonya kiadta rá:

— Mit dolgozza maga egyen magát. Azt hiszi az nekem elég, ha tudom, hogy maga dolgozik, és nem tud fizetni. Aztán egy ilyen szép fiatal magányos asszony, könnyebben is meg tud élni. Mert csak nem akadja mondani, hogy mindig is ilyen tisztességes volt. Hát akkor hogyan van ez a gyerek? Hogy szegény asszony, elvált asszony? Ismerjük már az ilyen meséket. Más lány vagyon szerez, csak akkor hagyja abba. Maga csak egy gyereket szeretett, egy nyugot a nyakán, hát minék hagyja abba?

Mári nem kaparta ki az asszony szöveget. Nem is sirt, csak félrehúzódt a száján.

— Megtehetem, mert hiszen a Csongor János is azt mondta, hogy én olyan vagyok. Mintha megtehetem. De én nem nekik

élek. És nem akarom, hogy ha a gyerek megkérdi, honnan van a kenyér, ne tudjak felelni rá. Majd csak meggyőzt az isten, aki idáig gondunkat viselte.

Mi történt ezalatt Fehérlaluban? Az emberekkel, a lányokkal, a kakukfiókkal? Csongor János János a meztől minden nap. Nem jár már többet a kocsijába. De Vica azt mondja, hogy inkább járna. Mára a zavarát nem lehet venni. Ha szólnak hozzá, csak morogva felel vissza és amikor magának marad, akkor meg csak néz a levegőbe. A lelkiismerete bántja, kínozza. Mire úte el az asszony, mert ő úte el. A kemény szavával, a szemrehányással. Pedig hát ő maga még bűnbűbűs, mint az asszony. De hát férfi, az egészen más. Ki tehet róla, hogy így van berendezve az élet. Talán nem is jó ez. Talán nem is igazságos ez...

— Férre, hogy nem? — bizonygatta magának Csongor János. — hiszen az asszony is csak olyan ember, mint a férfi, amondjuk hogy az asszony győz, lám mégis, milyen hamar elteltek. Pedig nem is bírák benne. Azt mondja és én legyek az, aki nem hisz el ezt. Én? Eppen én. Hiszen én tudom legjobban... De hát ki tud barcolni a világ ellen?

Szépny esztétt Kókányt pedig János az utat, meg a mezőket. Ez csak egy becsület mindenfélt, csúsz katonák, katonák, háborúk.

Vica pedig továbbra is kontyba hordta a haját és járt az asszonykával. Olyan volt mintha mindegyikük anyja lenne. Az egész falu gyereke odajárt hozzá, sokak jötték el úras kézzel, egész kis játékokat volt a felszerelés, ott feragott. Varrt a Vica az apjának gyerekkorának.

A falu többi emberével eszemben halad-

tak a napok. Világlatán Kalász Sándor boldogan élt Bogár Veronával, nem állt már úton a boldogság, amit Kalász Sándor félt. A szomszédok hajlítottak a városi vásárra és levették a ruhakészítést, fűzött székelt, vette mindenké, hogyne vette volna a vak kalona botorkáló kesz munkáját. Ott gőgöcsélt a gyerek a boldogságban, és Fehérlaluban gyűlt össze az ottani néptől: Háború Orszéke, Háború Laci, Háború Fanni... Akkorak kis lányoknak, amikor kis Jánoskának se lehet más neve, mint Jánoska Jánoskának.

Ugye szokat az idő, mint a mesebeli társaság. A napok nagyon hosszúak, különösen azoknak, akik keményen, keservesen dolgoznak. De az évek szokatlanul iszonyú gyorsasággal. Egy év, két év, három év, tíz év. Az órákban felmondja a szolgálatot az élet:

— Na, öreg testvér, te már eléget szolgáltál meg. Te már eléget dolgoztál, eléget tanultál, eléget tevételed. Már öreg vagy és fáradt, már nehezen viszel egyet, len vagyomdat, roszat tevételed, hát feltevételed a szolgálatot, adjunk helyet a fiataloknak.

Ez az öreg kitépnek az élet szolgálatból, nyugtalanra mennék, orok eszedes vigimesz pilimérek. Kikerülnek az élet gyönyörű forgó erdejé kerekéből és helyettük a fiatalok szállnak be, akik bírják meg a harcot. Szaporodnak a sírok a falvakat átírják a temetőben. Ez hála cifra a gunda sírja, hála desztik tarka virágait, fényes rúcsokkal a sírhalom.

(Férfiakt.)

NAGYSÁGOS UR A MAJNÁBAN

